

افغانستان آزاد – آزاد افغانستان

AA-AA

چو کشور نباشد تن من مباد همه سر به سر تن به کشتن دهیم
بدین بوم و برزنده یک تن مباد از آن به که کشور به دشمن دهیم

www.afgazad.com

afgazad@gmail.com

Political

سیاسی

کرادل

ویراستاری و ارسال: علی مشرف

۰۴ سپتمبر ۲۰۲۳

امریکا، کردها و ترکیه به دنبال تجزیه سوریه هستند.

اعتراضات سویدا: توطئه ای با حمایت خارجی ها برای تکه تکه کردن سوریه؟

تشابهاتی بین اعتراضات سویدا و اعتراضات سال ۲۰۱۱ که به یک درگیری نظامی در سراسر کشور تبدیل شد وجود دارد – یعنی بهره برداری خارجی از اعتراضات صادقانه با هدف تقسیم سوریه در امتداد خطوط فرقه ئی و قومی. سیزده سال پس از آغاز جنگ در سوریه، یک فوران سیاسی داخلی با حمایت کشورهای خارجی دوباره ظاهر شده است و با وجود سالها آرامش نسبی، بار دیگر کشور با شعله ور شدن درگیری جدیدی روبه رو است. مشکلات اقتصادی امروز پایه و اساس شکایات عمومی بیان شده در خیابان است. بازگشت سوریه به اتحادیه عرب در ماه مه ۲۰۲۳ تاکنون نتوانسته است هیچ کمک سیاسی یا اقتصادی قابل توجهی به دولت محاصره شده شام ارائه دهد. در عوض، اقتصاد سوریه با کاهش ارزش پول ملی در برابر دالر همچنان رو به وخامت گذاشته است. همزمان، ابتکار جدید ایالات متحده برای تقسیم و تضعیف سوریه در حال افزایش است، زیرا واشنگتن بی وقفه تلاش می کند تا مرکزیت دمشق را به عنوان یک کشور منطقه ئی محوری و بازیگر ژئوپلیتیکی تضعیف کند. زیربنای همه اینها سرکوب تحریم های اقتصادی یکجانبه غرب علیه سوریه و همچنین تجاوز ارضی نیروهای نظامی امریکا، ترکیه و اسرائیل است.

اشغال غیرقانونی سرزمین های سوریه، همراه با از دست دادن و سرقت نفت حیاتی، منابع آبی و محصولات کشاورزی توسط نیروهای اشغالگر خارجی و شبه نظامیان نیابتی محلی آنها، بحران را بیشتر می کند، همانطور که تجاوز مکرر اسرائیل و حملات راکتی که زیرساخت های سوریه را هدف قرار می دهد. در چارچوب تمام این ویرانی ها، برخی از تصمیمات سختگیرانه ای که توسط دولت مرکزی در دمشق گرفته شده است، موج جدیدی از اعتراضات را به وجود آورده است که اکنون شخصیت متمایز “جدائی طلب” را دوباره فعال کرده است.

کردها پای هر جدائی.

اعتراضات اولیه در استان سوویدا سوریه پس از حذف یارانه های سوخت، که باعث افزایش هزینه های حمل و نقل عمومی و قیمت مواد خام شد، آغاز شد. این نارضایتی ها به سرعت به خواسته های سیاسی تبدیل شد و بر اجرای قطعنامه ۲۲۵۴ شورای امنیت سازمان ملل متحد و سیاست های تمرکز زدائی متمرکز شد. مفهوم دوم به معنای نوعی “خودگردانی” شبیه به اداره خودمختار جدائی طلب کرد است که از حمایت ایالات متحده در منطقه شمال شرقی کشور دریافت می کند.

شورای دموکراتیک سوریه (SDC)، به نمایندگی از بازوی سیاسی نیروهای دموکراتیک سوریه (SDF) به رهبری کردها – تقویت شده توسط اشغال نظامی ایالات متحده و حمایت آن – به طور آشکار اعتراضات سوویدا حمایت کرد و از تبدیل خواسته های آنها از درخواست های اقتصادی به درخواست جدائی طلبانه حمایت کامل کرد. نیروهای دموکراتیک سوریه آشکارا به دنبال جذب کمک های غربی برای تکرار مدل خودگردانی کردها در سوویدا هستند.

مهمتر از همه، این اولین بار نیست که کردها تلاش می کنند نفوذ سیاسی در سوویدا پیدا کنند. در سال ۲۰۱۹، در میان حملات داعش به استان جنوبی، نیروهای دموکراتیک سوریه روابط خود را با رهبران دروزی شدت بخشیدند و در مذاکرات عمومی و مخفی برای به دست آوردن حمایت از ابتکار خودگردانی در سوویدا شرکت کرد. اعتراضات اولیه در سویدا کوتاه بود و تلاش مخالفان دولت سوریه برای به تصویر کشیدن این قیام به عنوان یک قیام گسترده موفق نبود. تعداد افراد درگیر در مقایسه با کل جمعیت سوویدا همچنان کم است و تاکنون نتوانسته است موج گسترده تری را در سراسر کشور ایجاد کند.

مقایسه با قیامهای سال ۲۰۱۱

دیگران سعی کردند سوار حرکت سوویدا شوند. در شمال کشور، در همان زمان، حیات تحریر الشام (HTS) وابسته به القاعده شروع به سازماندهی تظاهرات در مقیاس بزرگ در شهرها و روستاهای مختلف تحت کنترل خود در استان ادلب کرد – دوباره، با رویدادهای مشابه ۲۰۱۱ که منجر به جنگ سوریه شد.

در استان جنوبی درعا که هم مرز با اردن است، افراد مسلح به خیابانها ریختند و به تعدادی از مواضع ارتش حمله کردند، اما اینها به سرعت سرکوب شدند. در سویدا، نیروهای امنیتی حرکات را بدون واکنش فوری نظارت کردند. امروز، حرکت اعتراضات کاهش یافته است و وضعیت در سایر استان ها با وجود شایعات در مورد بازسازی احتمالی رویدادهای ۲۰۱۱، تا حد زیادی بی تاثیر بوده.

یک منبع امنیتی سوری به کرا دل اطلاع داد که رهبر معنوی دروزی ها، شیخ حکمت هجری نقشی اساسی در تغییر روایت سویدا از خواسته های محلی به خواسته های جدائی طلبانه ایفا کرد. اختلاف او با دولت سوریه او را به ایجاد روابط با کشورهای در خلیج فارس سوق داده است، در حالی که در داخل حمایت از جدائی سویدا را تقویت می کند. با این حال، هجری سر آخر عقب نشینی کرد و بر لزوم حفظ وحدت سوریه و حمایت از مشروعیت دولت در دمشق تأکید کرد.

به گفته این منبع، برخی از فرقه های محلی در سویدا از روند تبدیل جنبش اعتراضی به درخواست جدائی، مانند اپوزیسیون سنتی نزدیک به ائتلاف، جنبش به اصطلاح احرار الجبال، جناح کرمه به رهبری شیخ لیث البلس و برخی از باندهای قاچاق حمایت می کنند.

پس از گسترش اعتراضات در سویدا و درعا، شرکت کنندگان خواستار تمرکززدائی و اجرای قطعنامه ۲۲۵۴ سازمان ملل برای پایان دادن به جنگ ۱۲ ساله در سوریه شدند.

نه یک جنبش فراگیر مردمی

برخی از روحانیون و «جناح های محلی» در سویدا همبستگی خود را با خواسته های معترضان ابراز کرده اند و رسانه های محلی اعتراضات را «نافرمانی مدنی» توصیف کرده اند. اما روحانیون با یک صدا صحبت نمی کنند، زیرا برخی از آنها از تبدیل خواسته ها به خواسته های سیاسی خودداری می کنند، نکته ای که بنا به گزارش ها باعث شد شیخ هجری لفاظی های جدائی طلبانه خود را کاهش دهد.

یک وب سایت به نقل از یک منبع ناشناس گفت: «شعارهای مطرح شده در تمام روستاها و شهرهای سویدا ایده های سیاسی را به دور از خواسته های اقتصادی، به ویژه سرنگونی حکومت حمل می کند.»

سمیرا موبید، عضو کمیته قانون اساسی سوریه که نماینده بلوک جامعه مدنی است، به نورث پرس گفت: «این جنبش تا زمانی که امنیت در جنوب سوریه به دست آید، ادامه خواهد یافت. این بخشی از روند تغییر سیاسی است که در سراسر سوریه لازم و ضروری است.»

این روایت یک جنبه منطقه ای را معرفی کرد و «امنیت جنوب سوریه» را متمایز از دمشق و اطراف آن قرار داد. ریاض درار، رئیس مشترک نیروهای دموکراتیک سوریه، به صراحت با این دیدگاه مقابله کرد و تأکید کرد که جدائی طلبان کرد از جنبش مردمی حمایت می کنند و ارتباط مستقیم با رهبری آن در جنوب را حفظ می کنند.

درار از رهبران معترضان خواست تا از جنبش محافظت کنند، با سرزمین های سوریه خارج از کنترل دمشق ارتباط برقرار کنند و ابتکارات مشترک با شمال شرقی سوریه ایجاد کنند. او همچنین به دولت کرد تحت حمایت امریکا به عنوان مجرائی برای تقویت حمایت بین المللی از یک جنبش جدائی طلب جنوبی پیشنهاد داد.

کراس اوور حیات تحریر الشام- نیروهای دموکراتیک سوریه

نقش امریکا در استانهای جنوبی سوریه خلاف نقش نظامی و مالی اشکار آن در شمال این کشور هنوز مشخص نیست. در ماه جون، رسانه های اپوزیسیون سوریه متحد با ترکیه طرح مورد حمایت ایالات متحده را برای ادغام مناطق تحت کنترل حیات تحریر الشام در شمال غربی سوریه با سرزمین هائی که به طور مستقیم توسط ارتش اشغالگر ترکیه در شمال (حومه شمال حلب و بخش هائی از حومه رقه و حسکه) و همچنین حوزه های جدائی طلبان کرد در شمال شرقی سوریه، همه تحت یک دولت غیرنظامی واحد اداره می شود، افشاء کردند.

حیات تحریر الشام نشان داده است که در صورت ظهور منافع اقتصادی مشترک مایل به ایجاد کانال های ارتباطی با کردها است. منابع ناشناس در آن زمان به تلویزیون سوریه گفتند که حیات تحریر الشام در ماه های اخیر میزبان چندین هیأت از الحسکه از جمله رهبران امنیتی کردها بوده است.

این مذاکرات به امکان تشکیل یک دولت غیرنظامی مشترک بین دو طرف اشاره کرد، اگر حیات تحریر الشام کنترل مناطق تحت حمایت ارتش ملی سوریه (SNA) را که قبلاً به عنوان ارتش آزاد سوریه شناخته می شد، به دست آورد. کردها هم به نوبه خود نشان داد که ایالات متحده از اتحاد مناطق شمال شرقی و شمال غربی سوریه حمایت می کند. حکمت ابوخاتر، روزنامه نگار، در یک تحقیق آشکار برای گری زون، بحث های درون لابی اپوزیسیون سوریه در ایالات متحده را شرح داد، جایی که یک مقام سابق امریکائی در مورد سناریوی تقسیم سوریه بحث کرد. این پیش بینی ایجاد یک “کانتون” در شمال غربی کشور تحت مدیریت حیات تحریر الشام، هر چند با نام دیگری زیرا که این نام یادآور ریشه های القاعده ای آن است.

در اوایل ماه جاری، حیات تحریر الشام ابو ماریا القحطانی، فرمانده دوم خود را به ارتباط غیرمجاز با ائتلاف بین المللی به رهبری امریکا متهم کرد. ظاهراً قحطانی تلاش می کرد تا به مناطق تحت کنترل به اصطلاح ارتش ملی سوریه (ارتش جعلی مورد حمایت اردوغان) و “بخش شرقی” وارد شود.

تغییر نام دوباره القاعده.

یک منبع امنیتی سوریه به کرا دل گفت که این امر نگرانی هائی را در جناحی از اطلاعات ترکیه ایجاد کرده است که به طور مستقیم با حیات تحریر الشام مرتبط است و به دنبال نظارت بر فعالیت های این گروه و جلوگیری از دخالت در پروژه های تحت رهبری ایالات متحده است.

به گفته منبع امنیتی سوریه، هدف واقعی این است که نام سازمان را تغییر دهد و ساختار آن را تغییر دهد، به طور بالقوه برای ادغام نهائی در “ارتش ملی سوریه” تحت حمایت ترکیه، و به دنبال آن بحث با ائتلاف بین المللی کردها یا سایر نهادها آماده کنند. (این طرح برای ترکیه نامناسب است زیرا کردها در آن حرفی برای گفتن ندارند.) شایان ذکر است که حیات تحریر الشام بارها تغییر نام دادن و مجدداً اختراع شده است، قبلاً به عنوان جبهه النصره و قبل از آن القاعده نامیده می شد.

در همین حال، در مرز شرقی سوریه، نیروهای دموکراتیک سوریه شرکت در عملیات نظامی علیه شهر البوکمال در مرز عراق با همکاری نیروهای امریکائی را رد کرده اند، اما سفر اخیر کریستوفر میلر، وزیر دفاع سابق امریکا به مناطق آن نشان دهنده چیز دیگری است.

میلر با وجود این که به طور غیرقانونی در سوریه است، خواستار حمایت از ثبات در منطقه شد و با دولت خودمختار در مورد محدودیت هائی که با آن مواجه است، تهدیدات علیه آن و ضرورت حمایت اقتصادی و سیاسی از آن بحث کرد.

پیگیری سرسختانه تقسیم

در ۲۷ اگست، یک هیأت بلندپایه از کنگره امریکا از مناطق تحت اشغال ترکیه در شمال غربی سوریه، به ویژه حومه شمالی حلب بازدید کرد. به نظر می رسد این دیدار قصد واشنگتن برای ایجاد حضور واقعی در خاک سوریه را تأیید می کند.

همزمان، روزنامه سعودی شرق الاوسط گزارشی را منتشر کرد که جزئیات یک پروژه ترکیه با هدف ترکی سازی شمال سوریه را نشان می دهد که شامل آموزش زبان ترکی به حدود ۳۰۰ هزار کودک سوریه است.

این تحولات در مجموع این احتمال را افزایش می دهد که ترکیه به دنبال به وجود آوردن شرایطی است که دولت امریکا را وادار به قبول تقسیم سوریه کند. این چشم انداز می تواند در میان دشواری های اقتصادی پیش روی سوریه، کاهش اقتدار دولت مرکزی و عزم انقره برای ماندن در خاک سوریه و تغییرات جمعیت و زبان منطقه صورت پذیرد. ترکیه در حال ساخت شهرهایی برای پناهندگان با بودجه قطر است، حرکتی که زمینه را برای سناریوهای مشابه آنچه در سوویدا اتفاق می افتد فراهم می کند - و منعکس کننده مدل اداره خودمختار کردی با حمایت و بودجه ایالات متحده است.

با توجه به چشم انداز امنیتی، نظامی و سیاسی موجود در سوریه، آشکار می شود که بازگشت به مدل اعتراضات مردمی در سال ۲۰۱۱ که در نهایت به یک شورش مسلحانه تبدیل شد، یک کار دشوار برای ایالات متحده و متحدان آن است.

با وجود ناتوانی در سرنگونی دولت از طریق ابزارهای نظامی، این بازیگران - شامل ایالات متحده، شرکای اروپایی آن، ترکیه، قطر و اسرائیل - در پیگیری تقسیم واقعی سوریه بی وقفه هستند.

ستراتژی آنها مستلزم محاصره و خفه کردن اقتصادی مناطق کلیدی تحت کنترل دولت مرکزی در دمشق است. اگرچه این ممکن است بلافاصله ثبات دولت را تهدید نکند، اما تهدیدی وجودی برای یکپارچگی خود دولت سوریه است.